

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Clericorum Cvm Foeminis Cohabitatione, Licitane Ea
Sit An Non, Tractatvs Ethicvs**

Bossem, Matthias van

Dvaci, 1586

Octaua conditio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45844

interitus: quorū deus, venter est: & gloria
in confusione ipsorū, qui terrena sapiūt.

Octaua conditio.

Postremò, quicquid his & similis
generis alijs quibusdam obseruatis cōdi-
tionibus profecisse se viderit philotheo-
logus noster, deo opt. max. quām potest
maximas semper & veras, ex vera cordis
deuotione, agat gratias, animitūsque ag-
noscat, & ingenuè p̄dicit, illum esse, à
quo vno tanquam à patre luminū, omne
datum optimum, & omne donum per-
fectum descendat. Pietas enim est sapien-
tia, dixerat ille. Et de acceptis quidem
muneribus gratitudo nouam semper a-
liquam e blandiri quiuerit, ab autore illo-
rum, accessionem. Ingratitudo verò id
efficit, vt & quę semel p̄rogata sunt, a-
mittere qui accepit commereatur. Qua-
propter si in cæteris diligens, hac in con-
ditione vltima negligens esse volet & su-
pinus, quem iuuare studemus philotheo-
logus; adeò nihil egerit, vt quo intentiūs
studere perrexerit, eo vehementius timē-
dum fuerit: ne omne tandem ipsius stu-
dere, stultum (quod aiunt illi) sortiatur in
supino. Neque verò iam subridēndum;

*Iac. 1.
Iob. 28.*

Q ij sed

233 QVOMODO STVDENDVM

sed toto magis corpore simul & animo
exhorrescendū hīc fuerat. Nūquid enim
in prōptu nō sunt, & quidē ex ipsis petita
diuinarū scripturarū instrumētis, oppidō
quā manifesta exēpla? Reuelatur ira dei,

Rom. 1. clamat apostolus Paulus , de cālo super
omnē impietatē , & iniustiam hominū,
qui veritatē dei in iniustitia detinēt. Quia
cūm cognouissent deum , non sicut deū
glorificauerunt, aut gratias egerunt : sed
euanuerunt in cogitationibus suis, & ob-
scuratum est insipiens cor eorum . Di-
centes enim se esse sapientes , stulti facti

3. reg. 31 sunt, & cāt. Et quid, obsecro , sapien-
tius quondam Salomone ? Attamen
quid eodem sub senectutē stultius: quan-
do nimiūm sibi ad extremum de sapien-
tia sua , quasi sua, placere incipiens , pa-
rūmque memor illius , à quo donāte ac-
ceperat, ex pede tandem superbiæ , in il-
lud usque, per ingratitudinem, prolapsus
fuit profundissimum insipientiæ bar-
athrum; vt tot adoraret idola , & tot ido-
lis tot exēdificanda curaret delubra, quot
haberet vxores alienigenas? Habebat au-
tem complures . Quòd si quis idolola-
triæ periculum non multūm , nunc qui-
dem

dem temporis, extimescendum sibi arbitretur: scilicet quia saeuentem eius olim tyrannidem, aduentu iam suo, iuxta prophetarum oracula, fregerit Iesus Christus: Esa. 2.
Zach. 13. quæ tamen securitas nobis minimè probaretur: at profana saltem hæreseon & execranda figmenta, quæ apud Christianos (prò dolor) sunt instar idolorū, quis Vincent. prudens non vehementissimè timeat? Liri. con-
tra hæ-. Me quidem terrent perplurimū, atque ref. s. Lu-
eifer de
regib.
apost. vtinam quantum satis est, cautum etiam facerent aliena pericula: vt sunt exempli causa, Tertulliani, Origenis, & quorundā aliorum minimè paucorum. Ordiemur autem hanc, quam promisimus, compendiariam euāgelicæ doctrinæ expositionē, nō à diuo Luca, aut Ioanne, vt constitutū fuerat, & ordo postulare videbatur: sed à Matthēo, idq; duabus de causis. Prior est, quod cōsultissimi quidā viri censeāt, quā semel isto in enarrando euangelista posuimus operam, ingentem ex ea ad studiosam iuuentutem redire potuisse vtilitatem, si non labor noster vbiique ferē in commētationem exiūisset nimis operosam, & ad hyperbolēn usque, vt putabāt, prolixam: si scholastica spectetur docēdi ratio.

235 QVOMODO STVDENDVM

ratio. Hac autem utilitate non esse fru-
strandos, qui in præsentiarum theologiæ
studēt, & alteram illam nostram exegesin
non audierunt. Secunda causa est, quod
schola hæc theologicæ in eum præcipue
sit instituta finem, ut exulceratissimis
hunc temporibus, contra satananas insi-
dias, & machinationes multas & varias,
ecclesijs Christi de bonis melius prouide-
ri posset pastoribus. Est siquidem illud
potissimum bonorum pastorum officiū,
ut suis quisque ouibus præcipue ob ocul-
os ponant, commendent, & incessanter
prædicēt vitam & doctrinam liberatoris
nostrī Iesu Christi. Cūm autem quæ huc
pertinent, nemo euangelistarum unus
conscripterit omnia: certè ad pastorale
munus quod attinet, ut primo inter euā-
gelistas diuus Matthæus ponitur loco, ita
& præcipue ab illis omnibus legendus
semper, & relegēdus esse videtur, quasiq;
memoriter ediscendus, qui pastoralem
functionē vtili cum dignitate obire des-
iderant. Sanè cūm admirabilis ille Domi-
nicus, prædicator flamineus, & heretico-
rum sui seculi malleus omnino ferreus,
fideliter hortaretur fratres suos, ut sem-
per

per in noui & veteris testamenti versarē-
tur lectione, si vocationi, qua ad prædi-
candum vocati erant, ex animo, vt debe-
bant, cuperēt facere satis: ipse semper secū
circumferre solebat euangelium secundū
Matthæū, adeoq; in eo multū lectitabat,
vt propemodum totum teneret memo-
ria. Nec dissimile est, quod ex nouo
nunc orbe, de nouo quodam prædi-
catore, Paulo Iaponio, epistolæ nobis
memorant Iaponicæ. Imò orbis antea
terrarū doct̄or, apostolus Barnabas, quā-
do iuxta iniunctam sibi legationem, paſ-
ſim per mundum, & varias apud gentes,
euangelicæ doctrinæ dispergeret semen:
vsqueadè, euangelium secundum Mat-
thæum in delicijs habuisse, semp̄erque in
sinu gestasse legitur; vt moriturus cū esset,
ipsum sibi propria antè manu descriptū,
etiam sepulto voluerit consepeliri. Quē-
admodum & factum fuit. Nec est quod
quisquā studiosorū, hēc dū audit (vt secu-
laribus in doctrinis philomusi loquun-
tur seculares) de crābe bis posita quicquā
timeat. Nam vt deus ipse est infinitus: ita
& verbum eius infinitam quandam cō-
tinet semper fœcunditatem. Ex quo fit,

Theodor.
Apold. L.
& ca. 4.

Chrys.
de Anna
hom 3.
& 5.

Q iiii

vt

237 QVOMODO STV. EVAN.
vt quantumcunque & multa & varia in
illius dicātur interpretationem:plura ni-
hilominus , & quidem ijsdem etiam ex
locis,tum noua,tum vetera cruēda sem-
per restent:quæ & magna cum vtilitate,
in medium adhuc proferri, & pari cū iu-
cunditate studiosis auditoribus,velut spi-
ritualibus conuiuis, ad vescendū , fruen-
dūmque apponi queant. Quod quidem
vt nobis quoq; in hac iterata, quā cogi-
tamus, cōtingat diui Matthæi expositio-
ne, ille(spero)vestris mediantibus oratio-
nibus,per spiritum suum sanctum, cōce-
det , qui est vnu omnium magister,
Iesus Christus,benedictus in secula,
Amen.